

Súd: Okresný súd Liptovský Mikuláš
Spisová značka: 8P/73/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5613210678
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 01. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Halušková
ECLI: ECLI:SK:OSLM:2014:5613210678.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Liptovský Mikuláš v právnej veci starostlivosti o maloletého P. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom v J. Z., O. XXX/XX, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Lipt. Mikuláš, M. M. Hodžu 30, Lipt. Mikuláš, dieťa otca Q. D. K., nar. XX.,XX.XXXX, štátneho občana W. S. O. U. W. Í., bytom XX D. Y., O. O. XNB, B. O., právne zastúpeného advokátkou JUDr. Zuzanou Baloghovou, so sídlom v Ružomberku, Madačova 7 a matky G. Š., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom v J. Z., O. XXX/XX, právne zastúpenej advokátkou JUDr. Zuzanou Medveckou, so sídlom v Lipt. Mikuláši, Garbiarska 695, v konaní o návrhu otca na zmenu styku s maloletým dieťaťom, uloženie povinnosti matke zabezpečiť maloletému dieťaťu vystavenie platného cestovného pasu, uloženie povinnosti matke informovať otca o maloletom dieťaťu a povinnosti zabezpečiť pre maloletého výuku anglického jazyka a o zníženie výživného, samosudkyňou JUDr. Janou Haluškovou takto

rozhodol:

I. Rozsudok Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 9P/144/2012-37 zo dňa 30.01.2013 sa vo výroku V. o úprave styku otca a maloletého dieťaťa mení takto:

A. Otec je o p r á v n e n ý stretávať sa s maloletým P. K., nar. XX.XX.XXXX, bez prítomnosti matky dieťaťa, každý druhý týždeň v kalendárnom mesiaci od stredy 18.00 hod. do nedele 18.00 tak, že si prevezme dieťa od matky v mieste jej bydliska, kde dieťa po skončení stretnutia odovzdá. Matka je povinná dieťa na styk s otcom riadne pripraviť.

B. Otec je o p r á v n e n ý stretávať sa v prítomnosti matky s maloletým P. K., nar. XX.XX.XXXX v mieste bydliska otca v čase od 08.00 hod. dňa 01.07. do 18.00.hod. dňa 15.07. toho - ktorého kalendárneho roku. Matka je povinná dieťa na styk s otcom riadne pripraviť.

C. Ak sa nebude môcť realizovať styk otca s dieťaťom z vážnych dôvodov, rodičia sú povinní oznámiť si túto skutočnosť bezodkladne, najneskôr do 24 hodín od vzniku prekážky.

II. Matka je p o v i n n á poskytovať otcovi dieťaťa informácie o dieťati elektronickou formou zaslaním podrobnej správy o:

- zdravotnom stave maloletého dieťaťa,
- o školskom zariadení, ktoré dieťa navštevuje a dosahovaných výsledkoch,
- o športových, umeleckých a jazykových voľno-časových aktivitách, navštevovaných dieťaťom,
- o aktuálnom bydlisku dieťaťa,

a to jedenkrát mesačne, vždy k poslednému dňu toho - ktorého mesiaca, počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku.

III. Vo zvyšku súd návrh z a m i e t a .

IV. Žiaden z účastníkov n e m á p r á v o na náhradu trov konania.

V. Štátu sa právo na náhradu trov konania ne p r i z n á v a.

o d ô v o d n e n i e :

Návrhom doručeným tunajšiemu okresnému súdu 16.10.2013 navrhol otec dieťaťa rozšírenie jeho styku s maloletým dieťaťom na území Slovenskej republiky na každý druhý týždeň v kalendárnom mesiaci od stredy o 18.00 hod. do nedele 18,00 hod., bez prítomnosti matky a mimo jej bydliska a v cudzine na prvé dva týždne každého kalendárneho štvrtroka, teda od 8,00 hod. 01.01. do 18,00 hod. 15.01., od 8,00 hod. 01.04. do 18,00 hod. 15.04., od 08,00 hod. 01.07. do 18,00 hod. 15.07. a od 01.10. od 8,00 hod. do 15.10. do 18,00 hod.. V súvislosti s tým sa domáhal uloženia povinnosti matke zabezpečiť maloletému dieťaťu vystavenie platného cestovného pasu na jeho meno, ktorý matka odovzdá otcovi dieťaťa pri stretnutí spolu s preukazom poistenca, ktoré jej otec pri odovzdaní dieťaťa vráti. Domáhal sa tiež uloženia povinnosti matke poskytnúť náhradný termín stretnutia v rovnakom rozsahu, v akom bolo neuskutočnené stretnutie a povinnosti mesačne písomne otca podrobnou správou informovať o zdravotnom stave maloletého, o návšteve materskej školy, resp. iného obdobného zariadenia a iných aktivitách dieťaťa, o aktuálnom bydlisku dieťaťa a iných závažných veciach týkajúcich sa maloletého. Navrhol tiež, aby súd zaviazal matku zabezpečením výuky anglického jazyka v mieste bydliska dieťaťa a napokon navrhol zníženie svojej vyživovacej povinnosti počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku na 100 eur mesačne. Návrh odôvodnil tým, že rozsudkom tunajšieho okresného súdu č. k. 9P/144/2012-37 z 30.01.2013 bola schválená rodičovská dohoda o zverení maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti matky, zaviazaním otca platením výživného 300 eur mesačne a úpravou stretávania otca a dieťaťa v prítomnosti matky. Návrh odôvodnil tým, že v snahe byť s maloletým synom aspoň 1-krát mesačne musí vycestovať viac ako 1000 km, s čím sú spojené zvýšené výdavky, takže nie je v jeho možnostiach platiť výživné v doterajšej výške. Je v záujme budovania vzťahu otca a dieťaťa, aby ich stretnutia prebehli bez prítomnosti matky a bez viazanosti na miesto pobytu dieťaťa J. Z.. Matka nepripúšťa ani možnosť vycestovania dieťaťa na kratší čas do krajiny pobytu otca dieťaťa. Uloženie povinnosti písomne informovať o dôležitých veciach týkajúcich sa dieťaťa odôvodnil tým, že o maloletom nemá matkou poskytované žiadne ucelenejšie informácie. Povinnosť zabezpečiť výuku anglického jazyka pre dieťa je nevyhnutná pre komunikáciu medzi otcom a dieťaťom.

Na pojednávaní otec dieťaťa uviedol, že dieťa nenavštevuje pravidelne, počas 12 kalendárnych mesiacov ho navštívil 6-krát. Zdrží sa 4 dni, z ktorých prvý a posledný cestuje, takže so synom trávi 2 celé dni. Matka počas stretnutí nie je prítomná, syna navštívi len večer. Rovnako sa nezúčastňuje aktivít otca a dieťaťa (návšteva ZOO, aquaparku, vychádzky do hôr), ktoré s ním zostávajúci čas trávi v hoteli, kde aj nocujú. Večer, keď dieťa zaspáva, sa na matku nepýta. Otec mu prečíta v angličtine nejakú rozprávku, dieťa ide bez problémov spať. Všetky výdavky spojené so stretnutiami hradí otec. Matka a otec nemá dobrý vzťah, záležitosti týkajúce sa syna vybavujú prostredníctvom telefonátov a sms. Matka má výhrady k spôsobu trávenia jeho času so synom, napr. chcela, aby zostal v hoteli s tým, že dieťa bolo minulú noc choré, nesúhlasila s návštevou Jasnej z dôvodu, že porušuje rozsudok. So synom otec komunikuje anglicky, dieťa rozumie základné slová. Niekedy sa syn zamyslí a odpovie, snaží sa. Otec slovensky nehovorí, v krajine jeho pôvodu Nigérii je úradný jazyk igbo. Otec sa vo Veľkej Británii narodil, trvalo žije v Londýne od roku 2007. Na Slovensku sa môže otec zdržať maximálne 5 dní. Môže si vybaviť aj dlhšie voľno, ale v Británii môže pracovať aj doma, čo zo Slovenska kvôli sieťovému pripojeniu možné nie je. Matka bližšie dôvody nesúhlasu s tým, aby otec dieťa zobral do Londýna, neuviedla. Vo vzdialenosti asi 5 minút od otca býva jeho bezdetná sestra, ktorá by mu pomohla zabezpečiť starostlivosť o syna v prípade, keby musel ísť nevyhnutne do práce. Ak by mu nemohla pomôcť sestra alebo priatelia, využil by babysitting. Ak sa otec neopýta o základných veciach, týkajúcich sa syna, matka ho neinformuje. Otec vie, že dieťa hrá hokej a navštevuje materskú školu, kde má zabezpečenú výuku angličtiny. V lete bola možnosť zapísať dieťa do jazykovej školy, ktorú chcel otec aj zaplatiť, čo matka odmietla. Postačuje, aby matka informácie o synovi zaslala elektronicky na jeho e-mailovú adresu. Znížiť výživné navrhol v dôsledku rastu jeho výdavkov spojených s cestami za synom a z obavy, že určené výživné nie je použité na uspokojovanie potrieb dieťaťa. Vo Veľkej Británii otec pracuje ako inžinier s pracovnou dobou od 9,00 hod. do 17,00 hod., ale môže prísť, alebo odísť skôr, čo stačí nahlásiť jeho nadriadeným deň vopred. Rovnako môže pracovať aj z domu. Má nárok na 30-dňovú dovolenku. Niekedy pracuje jeden, niekedy obidva víkendové dni, niekedy len večer. O nevyhnutnosti pracovať cez víkend sa dozvie niekedy deň, niekedy mesiac vopred. Jeho príjem je 2.240 libier netto ak pracuje cez víkendy, bez víkendov asi 2.100 libier. Okrem toho pracuje v zálohe pre britskú armádu, čo znamená, že má pohotovosť minimálne jeden

večer do týždňa a jeden víkend v mesiaci. Služby si môže vymeniť, ak to oznámi 2-3 týždne vopred. Z tohto zamestnania má vyplácaných 350 libier mesačne. Býva sám vo svojom vlastnom 3-izbovom dome, za ktorý platí mesačne poistenie 52 libier a miestnu daň 75 libier, mesačné náklady na vodu sú 28 libier, na elektrinu 25 libier a na telefón 40 libier. Ročne na údržbu domu vynakladá okolo 200 libier. Okrem toho vlastní tri ďalšie byty, zakúpené v rokoch 2005-2008 na hypotéku, ktorú bude splácať ešte 16-20 rokov, v súhrnnej výške mesačných splátok 2.400 L. V čase kúpy sa mu to zdalo ako dobrá investícia, ktorá bude výhodná o 20 rokov. Byty prenajal za spolu 2.400 L mesačne, z čoho odvádza daň, takže je v strate asi 900 L. Podľa nigérijskej tradície ako prvorodený syn svojmu otcovi, ktorý poberá dôchodok, do Nigérie posielal 400 libier mesačne, čo je aj jeho morálna povinnosť. Zhruba každé dva mesiace posielal bratrancovi, resp. sesternici do Nigérie 200 libier. Každá cesta na Slovensko otca celkovo stojí asi 300 libier. Mesačne na literatúru, či už odbornú alebo beletriu, vynakladá asi 50 L a na internet 21 L. V britskej banke P. sporí po 100 libier mesačne. Cestovné výdavky otca na pracovisko sú 50 libier mesačne, životné a dôchodkové poistenie s pripoistením P. platí 126 libier mesačne. Otec iné vyživovacie povinnosti okrem maloletého P. nemá.

Matka maloletého súhlasila na pojednávaní s rozšírením stretnutí otca a dieťaťa, ale v rámci J. Z., poukázuc na vek dieťaťa. Keď je otec s dieťaťom a matka sa ho nedovolá, tak sa jej syn pýta, prečo nevolala alebo nepišla. S otcom dieťaťa sú dohodnutí tak, že každý deň o 19,00 hod. matka za nimi príde, prinesie potrebné veci, stráví s nimi asi hodinu, kým sa syn navečeria. Potrebu stretnutí otca a dieťaťa v J. Z.P. odôvodnila tým, že dieťa má pruh, ktorý do 6 rokov veku nie je možné operovať, ale je potrebné denne ho sledovať a kontrolovať a v prípade zmeny treba hneď zabezpečiť lekársku starostlivosť. Matka sama by najskôr zatelefonovala na pohotovosť a opýtala sa čo ďalej. Najideálnejšie je ísť s dieťaťom rovno do Martina, kde ho budú operovať. Otec o zdravotných problémoch syna vie. Povedala mu, aby to kontroloval, aj čo povedal lekár. Dieťa vie povedať, že ho to bolí, alebo že sa mu to zväčšilo. Otec má jazykovú bariéru, aj keď zavolať zdravotnú pomoc by zvládol. Najčastejšie otec za synom chodieval od pondelka do štvrtku, od posledného pojednávania sa videli 6-krát. Cez telefón si otec a dieťa veľa nenarozprávajú, pretože Dominic anglicky nehovorí. Syn má každý týždeň v materskej škole výučbu angličtiny systémom Helen Doron. Letný jazykový tábor nezodpovedal veku syna. V J. Z.Á. zabezpečiť výuku angličtiny pre tak malé dieťa možné nie je. Je časovo náročné zabezpečiť výučbu angličtiny mimo materskej školy vzhľadom na to, že ona pracuje v J. Z. do 16.00 hod. a syn má športové tréningy v J. Q.. Matka anglicky hovorí dobre, doma sa s dieťaťom hrá anglické hry, pexeso, číta knihy a púšťa mu rozprávky v angličtine. Záleží však aj od nálady syna, nie vždy chce týmto spôsobom komunikovať. Po stretnutiach s otcom sa syn vráti veľmi živý, otec mu dovolil pozeráť nevhodné rozprávky, potom dieťa bojovalo s hračkami a trvá istý čas, kým sa vráti do normálu. Povedala otcovi, ktoré rozprávky syn nemá pozeráť, tiež aby mu nedával toľko sladkostí. Otec vie aj o tom, že dieťa potrebuje svoj pevný režim nielen pokiaľ ide o stravu a spánok. Nepýtala sa otca dieťaťa na jeho predstavu o výchove ani o tom, či rešpektuje jej názor na spôsob výchovy. Je nevhodné nielen pre jazykovú bariéru, aby už dieťa cestovalo s otcom do Veľkej Británie, ide o neznámu krajinu.. Platba za materskú školu mesačne je 13 eur za školné a 25 eur za stravné, za angličtinu 2 eurá a za ďalší krúžok 2 eurá. Od januára 2013 syn navštevuje hokejovú prípravku v J. Q., na zápise boli spolu s otcom dieťaťa. Hokejový výstroj má zatiaľ zapožičaný zdarma, boli mu však kupované korčule, šticne, prilba, spodné prádlo, fľaša za asi 70 €. Na dopravu syna do škôlky a na tréningy, ktoré sú 4-krát do týždňa a na jej cestovné výdavky do zamestnania minie asi 120-140 eur. Poistenie synovi platí 96,50 € ročne a sebe 95,52 € ročne. Nevlastní majetok väčšej hodnoty ona ani dieťa. Ona ani dieťa nemá dlhy, úvery, pôžičky. Nevie koľko dopláca za stravný lístok v práci. Spolu s maloletým P. obývajú časť domu, a to 1,5 izbový priestor. Za bývanie mesačne, aj s energiami, platia 220 eur. Za drevo na vykurovaciu sezónu zaplatila 300 eur. Vlastní automobil rok výroby 2002. Jej pracovná doba je od 7,00 do 16,00 hod., cez víkendy nepracuje. Hokejové tréningy má dieťa v sobotu väčšinou od 6,30 do 7,30 hod., v nedeľu od 7,30 do 8,30 hod., cez týždeň utorky, stredy väčšinou od 17,00 hod. do 18,00 hod., záleží to od rozpisu ľadu, ktorý je známy týždeň dopredu. Aj o týchto skutočnostiach otec dieťa vie. Problém s prietržou hraní hokej syn nemá. Podľa informácií od detskej lekárky aj od chirurga je len je potrebné dieťa sledovať. Matka je prítomná počas celého tréningu na zimnom štadióne, stále sa ho pýta, či nedošlo k nejakej zmene. Keď otec zisťoval či dieťa má cestovný pas, tak ho nemal. V súčasnosti cestovný pas P. zabezpečený má. O základných náležitostiach, týkajúcich sa dieťaťa, otca informuje elektronicky. Nesúhlasila so znížením výživného na dieťa poukázuc na to, že jej príjem prevyšuje výdavky rodiny a rozdiel je hradený práve z výživného. Matka pozná pomery otca, ktoré sú napriek tvrdeným výdavkom vyššie. Jeho cesty na Slovensko boli zohľadnené už pri poslednom rozhodovaní o výživnom Medzi matkou a otcom pri návšteve 22.04.2013 došlo k incidentu keď syn chcel, aby večer matka zostala, čo

otec odmietol. Záležitosť bola riešená až za prítomnosti polície, dieťa navštevovalo psychologičku, čo jeho otcovi oznámila. Nemôže poprieť, že sa dieťa na stretnutie s otcom neteší, je medzi nimi pozitívny citový vzťah. Nevie však, či to nie je preto, že otec mu prinesie hračky a sladkosti. Ona má vyživovaciu povinnosť len voči maloletému P.. Otec nerešpektoval, že dieťa po prekonaní zápalu ucha alebo po teplotách nemohlo ísť vonku. Keď mu dieťa niečo vravelo po slovensky, otec mu nerozumel a ignoroval ho. V telefonáte jej P. hovoril, že sú vnútri, pozerajú rozprávky a otec spí. Od 01. septembra by mal ísť maloletý P. do ZŠ, podľa jej vedomostí by mal mať angličtinu povinnú od 1.ročníka.

Právna zástupkyňa otca dieťaťa uviedla, že v J..Q. prebieha výuka anglického jazyka pre deti vo veku mal. P. prostredníctvom systému Helen Doron, a to 1-krát týždenne v rozsahu 45 minút, momentálne vo štvrtky o 16,10 hod. Podľa počtu záujemcov je možné vytvoriť novú skupinu, súčasná je pre deti vo veku 6 rokov, kde by P. mali zaradiť. Nie je vylúčená ani súkromná forma jazykovej výučby. Otec by sa podieľal na finančných nákladoch spojených s výukou anglického jazyka, preto navrhol zníženie výživného. V J..Z. takáto možnosť výuky asi nie je. Otec nemá dobrý pocit, týkajúci sa rozsahu výuky angličtiny v materskej škole, dieťa anglicky nekomunikuje. Dieťa vzhľadom na skutočnosť, že jeho otec je cudzinec, hovoriaci iným materinským jazykom, musí byť vychovávané bilingválne. Nespochybnila odbornosť psychologičky a detskej lekárky, ale ide o jednostranné správy. Nikto nekomunikoval s otcom dieťaťa a ani jedna z nich nebrala do úvahy nerešpektovanie jeho práva na stretávanie sa s dieťaťom. Lekárka neuviedla, z akých skutočností pri podaní správy vychádzala. Navrhla vypočutie otca k týmto správam. Právna zástupkyňa otca dieťaťa ponechala na úvahu súdu nariadenie znaleckého dokazovania na preukázanie vzťahu otca a dieťaťa. Otec starostlivosť o syna zvláda, dieťa negatívne neovplyvňuje, ale vzhľadom na vzdialenosť nemá možnosť rozvíjať svoj vzťah s ním bez zásahu matky počas dlhšej doby. Dobu stretnutí bude potrebné prispôbiť nástupu maloletého do ZŠ. Videla, že otec sa snažil porozumieť synovi, komunikovali spolu aj za pomoci posunkov. Vzhľadom na vek otca a prostredie, v ktorom žije, je komplikované aby sa cielene učil slovenský jazyk.

Právna zástupkyňa matky dieťaťa na pojednávaniach predniesla, že podľa jej vedomostí je mesačný poplatok za výuku angličtiny v J..Q. v škole Helen Doron 50 eur, okrem toho sa na začiatku platí jednorazový poplatok okolo 130-150 eur. V mieste bydliska dieťaťa nie je možné zabezpečiť výuku anglického jazyka. Jeho zaradenie do kurzu v J.. Q. nezodpovedá veku dieťaťa ani časovému pracovnému zaradeniu matky. Skôr prichádza do úvahy súkromná vyuka anglického jazyka. Súhlasila s rozšírením styku otca a dieťaťa v mieste bydliska matky, bez vycestovania do miesta bydliska otca, čo odôvodnila zdravotným stavom maloletého a správou psychologičky PhDr. V.. Je nadbytočné uloženie povinnosti matke odovzdať platný cestovný pas a preukaz poistenca dieťaťa vzhľadom na nesúhlas matky s vycestovaním dieťaťa do cudziny. Cestovný pas dieťa vystavený má, o dieťati matka otca pravidelne informuje. Vo výživnom nenastala zmena odôvodňujúca jeho zníženie. Otec si plní vyživovaciu povinnosť aj voči svojmu otcovi a svojmu širšiemu príbuzenstvu, pričom v prvom rade je plnenie vyživovacej povinnosti k maloletému dieťaťu. Navrhla zamietnutie tejto časti návrhu.

Kolízny opatrovník maloletého dieťaťa poukázal na právo otca na stretávanie sa s dieťaťom a potrebou jeho postupného rozširovania za účelom budovania vzájomného vzťahu. Rovnako je v záujme dieťaťa, aby spoznalo krajinu, v ktorej žije jeho otec, v súčasnosti však jeho vycestovanie do bydliska otca bez prítomnosti matky nie je vhodné. Povinnosť informovať o dieťati si matka plní, takže navrhol v tejto časti návrh zamietnuť. Vyučovanie anglického jazyka spôsobom vhodným pre maloletého je v jeho záujme. V tomto smere je možné návrhu vyhovieť, ak otec zabezpečí vhodnú výuku dieťaťa. Otec má možnosť navštíviť psychológa a lekára a po rozhovore s ním zväziť, či zotrváva na svojom návrhu na vycestovanie dieťaťa bez prítomnosti matky. Násilné vycestovanie nepripraveného dieťaťa môže maloletému spôsobiť veľkú psychickú ujmu. Do budúcnosti je potrebné počítať s tým, že dieťa bude so svojím otcom cestovať. Zdôraznil potrebu jednotnej výchovy dieťaťa jeho rodičmi.

Z pripojeného spisu tunajšieho okresného súdu sp. zn. 9P/144/2012 je preukázané, že rozsudkom č. k. 9P/144/2012-37 z 30.01.2013, právoplatným 26.03.2013, bola schválená rodičovská dohoda o zverení maloletého P. K. do osobnej starostlivosti matky, zaviazaní sa otca platením výživného 300 eur mesačne od 01.10.2012, o zastupovaní a správe majetku dieťaťa obidvoma rodičmi. Zároveň bol vo výroku V. rozsudku upravený styk otca a dieťaťa na druhý víkend v kalendárnom mesiaci od piatka 18,00 hod. do piatka 20,00 hod. a v sobotu od 8,00 hod. do nedele 14,00 hod. tak, že noc zo soboty na nedeľu strávi otec s dieťaťom v J.. Z., za prítomnosti matky od 20,00 hod. do 08,00 hod. nedele rána. Zároveň bola rodičom uložená povinnosť, pre prípad nemožnosti realizácie styku otca s dieťaťom z vážnych

dôvodov, oznámiť si túto skutočnosť bezodkladne od vzniku prekážky, najneskôr do 24 hodín, kedy platí náhradný termín stretnutia tretí víkend v kalendárnom mesiaci.

Zo správy zamestnávateľa matky W. V. F., a.s. J. Q. súd zistil priemerný čistý mesačný príjem matky dieťaťa za obdobie od januára do októbra 2013 vrátane vo výške 542,54 eur zohľadniac, pričom čistá mzda za február 2013 bola navýšená o 303,37 eur, vyplývajúcich z ročného zúčtovania dane za daň z príjmu za rok 2012. Zo mzdy matky nie sú vykonávané, okrem zákonných, žiadne iné zrážky.

Príjem otca dieťaťa je preukázaný z jeho výplatných pásovk, napr. jeho mzda za obdobie augusta 2013 bola 3.460,58 libier brutto, netto mzda 2.497,66 libier. Z jeho mzdy boli vykonané len bežné zrážky. Za obdobie od januára do decembra 2013 vrátane, bol čistý mesačný priemerný príjem otca dieťaťa 2.413,54 libier, čo prepočtom podľa kurzu 0,83215 ku dňu 16.01.2014 predstavuje 2.900,37 eur.

Z potvrdenia Centra voľného času J. Z. z 09.01.2014 predloženého matkou dieťaťa vyplýva, že maloletý navštevuje krúžok anglického jazyka vedený hrovou formou, určený pre MŠ, v rozsahu 1 vyučovania hodina týždenne, realizovaný v priestoroch MŠ. P. je vnímavé dieťa, na otázky položené v anglickom jazyku lektora dokáže reagovať primerane jeho veku. Deti v jeho veku sú schopné sústrediť sa a vnímať maximálne 20 minút. Správa je podpísaná Mgr. S. P., lektorkou anglického jazyka.

Z fotokópie správy PhDr. S. V. z 23.09.2013 súd zistil, že minulý týždeň tu bol otec, P. s ním spal 3 noci. Správanie dieťaťa podľa subjektívneho udania matky je striedavé, niekedy neposlúcha. Dňa 22.04.2013 maloletý pred psychologičkou uviedol, že ocino je niekedy zlý, niekedy dobrý. Zlý je vtedy, keď dieťaťu nechce niečo kúpiť, dobrý je vtedy, keď mu kúpi hračku. Dňa 09.12.2013 psychologička uviedla, že P. je hyperaktívne dieťa, ktoré potrebuje pravidlá, režim a systém, ktorý sa musí dodržiavať. Týmto spôsobom sa dá usmerňovať jeho správanie primeraným spôsobom a tieto pravidlá by mali dodržiavať obaja rodičia. V rámci sedení boli u maloletého pozorované agresívne prejavy (bitky, boje), hry mali deštruktívny charakter. Aj v kresbe boli zakomponované agresívne momenty - bitky, boje, ničenie. Z psychologického hľadiska nie je vhodné, aby maloletému boli prezentované bojové scény, lebo dieťa si osvojí agresívny spôsob správania. Dieťa pozerá rozprávky, filmy s bojovou tematikou, ktoré mu nosí otec a pozerá ich aj pri stretnutiach s otcom. Z tohto hľadiska nie je vhodné, aby bolo dieťa dlhodobejšie v kontakte s otcom a psychologička úplne vylúčila možnosť, aby bolo dieťa v zahraničí s otcom dlhšiu dobu, počas ktorej by mala matka minimálnu možnosť správanie dieťaťa korigovať. Dieťa je emocionálne viazané na matku a dlhodobejšie odlúčenie od nej, pobyt v cudzom prostredí a medzi cudzími ľuďmi by ohrozili pocit bezpečia dieťaťa, čo by sa negatívne odrazilo na jeho psychickom stave

Matka predložila súdu aj potvrdenie detskej lekárky MUDr. G. S. zo 16.12.2013, podľa ktorého zo zdravotných dôvodov maloletému P. K. nedoporučuje vycestovanie do cudziny.

Podľa čl. 1 ods. 1 písm. b/ Nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003 o súdnej právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1347/2000 toto nariadenie sa uplatňuje bez ohľadu na povahu súdu v občianskych veciach, ktoré sa vzťahujú na nadobúdanie, výkon, prenesenie, obmedzenie alebo odňatie rodičovských práv a povinností.

Podľa čl. 8 ods. 1, 2 Nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003 o súdnej právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1347/2000 súdy členského štátu majú právomoc vo veciach rodičovských práv a povinností k dieťaťu, ktoré má obvyklý pobyt v tomto členskom štáte v čase začatia konania. Odsek 1 sa uplatňuje s výhradou ustanovení článkov 9, 10 a 12.

Podľa čl. 1 ods. 1 Nariadenia Rady (ES) č. 4/2009 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a o spolupráci vo veciach vyživovacej povinnosti toto nariadenie sa vzťahuje na vyživovaciu povinnosť vyplývajúcu z rodinných vzťahov, príbuzenstva, manželstva alebo švagrovstva.

Podľa čl. 3 Nariadenia Rady (ES) č. 4/2009 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a o spolupráci vo veciach vyživovacej povinnosti v členských štátoch je právomoc vo veciach vyživovacej povinnosti daná: a) súdu podľa miesta obvyklého pobytu povinného, alebo b) súdu podľa miesta obvyklého pobytu oprávneného, alebo c) súdu, ktorý má podľa svojho právneho

poriadku právomoc konať o osobnom stave, ak vec týkajúca sa vyživovacej povinnosti je spojená s týmto konaním, pokiaľ sa táto právomoc nezakladá výlučne na štátnej príslušnosti niektorého z účastníkov, alebo d) súdu, ktorý má podľa svojho právneho poriadku právomoc konať o rodičovských právach a povinnostiach, ak vec týkajúca sa vyživovacej povinnosti je spojená s týmto konaním, pokiaľ sa táto právomoc nezakladá výlučne na štátnej príslušnosti niektorého z účastníkov.

Podľa § 24 ods. 4 Zákona o rodine súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

Podľa § 24 ods. 5 Zákona o rodine súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti jedného z rodičov dbá na právo toho rodiča, ktorému nebude maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, na pravidelné informovanie sa o maloletom dieťati. Rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, môže sa práva na pravidelné informovanie sa o maloletom dieťati domáhať na súde.

Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

Podľa § 62 ods. 1, 2 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

Podľa § 163 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku rozsudky o výchove a výžive maloletých detí a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností, alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

Po zistení právomoci slovenského súdu na konanie (danej miestom obvyklého pobytu maloletého dieťaťa v čase začatia konania) a potreby aplikácie slovenského hmotného práva vyššie uvedeného súd

podanému návrhu vyhovel sčasti. Vzhľadom na opísaný priebeh stretnutí otca a dieťaťa súd konštatuje, že rodičia rozsudok tunajšieho okresného súdu č. k. 9P/144/2012-37 z 30.01.2013, právoplatný 26.03.2013, v časti úpravy styku nerešpektujú. Aj napriek súdnemu rozhodnutiu otec so synom trávi 4 noci bez prítomnosti matky, hoci v hoteli v mieste bydliska matky a dieťaťa, teda v J.. Z.. Otec a dieťa sa poznajú a matka netvrdila, že takéto stretnutia dieťaťu škodia. Nebol preto legitímny dôvod, aby súd nevyhovel návrhu v časti rozšírenia styku otca a dieťaťa z druhého víkendú v kalendárnom mesiaci na každý druhý týždeň v kalendárnom mesiaci od stredy do nedele vrátane nocľahu, bez prítomnosti matky. Na rozdiel od predošlého súdneho rozhodnutia súd rozšíril miesto konania týchto stretnutí na územie celého Slovenska, teda mimo J.. Z.. Od posledného rozhodnutia o úprave styku je dieťa o jeden rok staršie a má právo, rovnako ako otec, tráviť spoločný čas podľa spoločných predstáv, poznávajúc krajinu, v ktorej dieťa žije. To pomôže aj otcovi dieťaťa lepšie sa vcítiť do mentality svojho syna, spoznať jeho kultúrne a sociálne prostredie a v súlade s ním rešpektovať správanie a zvyklosti dieťaťa. Obidvaja rodičia sa snažili o to, aby si na svojho otca zvykli, nad rámec súdneho rozhodnutia otec so synom trávil počas stretnutí dlhší čas bez prítomnosti matky vrátane nocľahu, takže dieťa takýmto rozšírením styku s otcom nebude vystavené neprimeranej zmene. Súd týmto spôsobom rozhodol napriek tomu, že k stretnutiam otca a dieťaťa dochádzalo v nižšej frekvencii než bolo určené rozsudkom, ale na druhej strane stretnutia trvali dlhšie. Otec sa vie o dieťa postarať, napriek jazykovej bariére vie zabezpečiť ubytovanie, jedlo a vyplniť voľný čas programom. Výhrady týkajúce sa nesprávneho vedenia dieťaťa otcom nie sú celkom preukázané. Ak dieťa pozerá rozprávku a otec vedľa neho spí, rovnako sa v domácnosti matky môže stať, že matka sa venuje aj inej činnosti, či už domácim prácam alebo relaxu a dieťa sleduje rozprávku. K vhodnosti programov, ktoré maloletý sleduje, vrátane rozprávok je potrebné uviesť jedno: Spôsob výchovy je len a len vecou dohody rodičov. Bez vzájomnej komunikácie zabezpečiť jednotu vo výchove medzi rodičmi možné nie je. Matka na otázku súdu, či svoje predstavy o výchove dieťaťa oznámila jeho otcovi, neodpovedala kladne. Rodičia sa v prvom rade musia dohodnúť na štýle výchovy dieťaťa a napriek narušenému vzťahu sa musia naučiť komunikovať o všetkých záležitostiach, týkajúcich sa syna, ktorého spoločne priviedli na svet. Rodičia sa musia spolu rozprávať o ďalšom napredovaní výchovy dieťaťa, jeho vzdelávaní, spôsobe a forme, akou trávi voľný čas, o jeho zdravotnom stave, spôsobe liečby atď. a ak nedospejú k zhodnému riešeniu, neostáva iné než sa obrátiť na súd. Matka otca do riešenia týchto otázok úplne nezapojila a úplne bol vynechaný z konzultácií u psychologičky. To, či by sa otec týchto terapií, vzhľadom na vzdialenosť miesta jeho bydliska, jeho pracovnú vyťaženosť a jazykovú bariéru (ktorú je možné odstrániť tlmočením) zúčastnil, je už vecou jeho rozhodnutia. Nebola mu však daná ani táto možnosť. Vyšetrením maloletého dieťaťa psychologička objektívne zistila jeho sklony nielen k hyperaktivite, ale aj k agresivite, násiliu, bojové sklony, vyvolané sledovaním nevhodných rozprávok, filmov a hračkami. Skutočnosť, že dieťaťu takéto filmy nosí otec a spolu ich pozerajú však súd na rozdiel od psychologičky v tomto štádiu konania nemohol vyhodnotiť ako jednoznačný a jediný dôvod vylúčenia dlhodobejšieho kontaktu otca a dieťaťa. Naopak, otvára sa tu priestor na zapojenie otca do psychologických sedení a výchovy syna. Ak by otec v uvedenom správaní, podporujúcim agresivitu dieťaťa neprestal, až potom je možné zasiahnuť obmedzením, alebo vylúčením kontaktu so synom. Z rovnakého dôvodu nejde potom o jediný dôvod, pre ktorý psychologička vylúčila možnosť, aby bolo dieťa v zahraničí s otcom dlhšiu dobu, počas ktorej by mala matka minimálnu možnosť správanie dieťaťa korigovať. Rodičia sa musia najprv ujednotiť v tom, ako chcú dieťa vychovávať a ak otec prestane podporovať nevhodnými filmami a hračkami agresivitu syna, odpadá potreba korigovania správania sa dieťaťa matkou počas jeho pobytu v cudzine. Súd podotýka, že z hľadiska agresívneho správania dieťaťa je na zvážení, či je pre dieťa vhodným športom hokej, prirodzene vyžadujúci istú dávku bojovnosti a agresivity, o čom sa musia poradiť obidvaja rodičia s odborníkom. Práve v záujme maloletého dieťaťa a v záujme zabezpečenia jednoty rodičov vo výchove bolo nevyhnutným aby bola terapeuticky o ďalších postupoch poučená nielen matka, ale aj jeho otec, ktorý mu rozprávky a hračky, podporujúce agresívne sklony daroval. Aj z tohto hľadiska súd uložil matke povinnosť elektronickým spôsobom informovať otca dieťaťa 1-krát mesačne o základných náležitostiach, týkajúcich sa osoby dieťaťa, jeho prosperovania, zdravotného stavu tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku. Ak si matka túto povinnosť plnila, nepreukázala, že to robila dostatočným spôsobom. Podľa § 24 ods. 5 Zákona o rodine má rodič, ktorému maloleté dieťa nie je zverené do osobnej starostlivosti, právo na pravidelné informovanie sa o dieťati. Vzhľadom na potrebu zachovania pravidelnosti plnenia informačnej povinnosti súd návrhu v tejto časti vyhovel. Súd čiastočne vyhovel aj návrhu na rozšírenie stretávania otca dieťaťa v mieste bydliska otca dieťaťa. Navrhovaná úprava na prvé dva týždne každého kalendárneho štvrtroka bez prítomnosti matky je vzhľadom na dobu, ktorú doteraz maloletý P. strávil so svojím otcom, čiastočne v prítomnosti matky a v meste svojho bydliska, neprimeraná. Nie je však na druhej strane dôvod, aby dieťa primeraným spôsobom nespoznávalo kultúrne a sociálne

prostredie svojho otca návštevami mesta, v ktorom otec býva. Keďže dieťa má vystavený cestovný pas (v časti uloženia povinnosti matke zabezpečiť vystavenie cestovného dokladu dieťaťa bol potom návrh zamietnutý) a jeho rodičia majú právo na čerpanie dovolenky na zotavenie, nebol dôvod, aby maloletý prvé dva prázdninové júlové týždne nestrávil v mieste bydliska svojho otca v jeho prítomnosti, avšak aj za prítomnosti matky, na ktorú je dieťa minimálne na svoj vek a skutočnosť, že sa o neho osobne sama stará, citovo a bytostne naviazané. Stretnutia otca a dieťaťa je potrebné rozširovať postupne a nebolo by vhodné po tom, čo za uplynulých 12 kalendárnych mesiacov otec so synom strávil 6-krát po 4 dni, rozšíriť styk bez prítomnosti matky hneď na dva týždne každého kalendárneho štvrťroka, teda na 4-krát po 14 dní. Zo správy lekárky nevyplýva, v čom je zdravotný stav dieťaťa narušený tak závažne, aby sa nemohlo so svojím otcom stretávať mimo J. Z., na území Slovenskej republiky, bez prítomnosti svojej matky. V prípade vzniku akýchkoľvek problémov je otec spôsobilý kontaktovať lekársku pomoc, dostupnosť ktorej je na území Slovenskej republiky bezproblémová. Ak by zdravotný stav maloletému nedovolil cestovanie, potom by sa maloletý P. zrejme nemohol venovať ani tak dynamickému a na fyzickú kondíciu náročnému športu, akým je ľadový hokej. Jeho zdravotný stav síce vyžaduje sledovanie rodičmi, nie je však preukázané, že je prekážkou pre realizáciu stretnutí otca a dieťaťa bez prítomnosti matky v Slovenskej republike a v jej prítomnosti vo veľkej Británii.

Vzhľadom na vymedzenie styku otca a dieťaťa v zahraničí súd zamietol návrh v časti uloženia povinnosti matke odovzdať otcovi synov cestovný pas, keďže cestovať s ním cez hranice bude matka. V zmysle podaného návrhu súd uložil rodičom vzájomne sa bezodkladne informovať o prekážke brániacej realizácii styku, v časti uloženia povinnosti matke poskytnúť náhradný termín (ktorý presne časovo otec v návrhu nevymedzil) v rovnakom rozsahu v akom bolo neuskutočnené stretnutie súd návrhu nevyhovel vzhľadom na jeho nevykonateľnosť a skutočnosť, že ani podľa doterajšej právnej úpravy rodičia nerealizovali v súdom upravenom rozsahu stretnutie otca a dieťaťa v náhradnom, súdom určenom termíne. Povinnosť zabezpečiť dieťaťu vyučovanie anglického jazyka v mieste bydliska dieťaťa súd matke neuložil, pretože z vykonaného dokazovania vyplýva, že v mieste bydliska dieťaťa v J. Z. vo vhodnom mimoškolskom zariadení takúto výuku zabezpečiť možné nie je. Dieťa má zabezpečené štúdium anglického jazyka primerane jeho veku a schopnostiam v materskej škole. Od 01.09.2014 dieťa pravdepodobne začne navštevovať základnú školu, s čím je spojená aj výučba cudzieho jazyka. Realizácia výuky anglického jazyka v J. Q. vzhľadom na začiatok prebiehajúceho kurzu primeraného veku mal. P. o 16,10 hod. a pracovnú dobu matky do 16.00 hod. nebola možná a zabezpečenie jej realizácie prostredníctvom výuky lektora v domácnosti matky ani jeden rodič nenavrhol. Súd zamietol návrh aj v časti zníženia výživného. Ako poukázala matka, už v čase rozhodovania o poslednej úprave výkonu rodičovských práv a povinností bolo prihliadané aj na to, že otec sa má s maloletým dieťaťom stretávať druhý víkend kalendárneho mesiaca, s čím sú spojené výdavky. K inej podstatnej zmene pomerov od posledného rozhodnutia o výživnom nedošlo u dieťaťa ani u jeho otca. Dieťa stále navštevuje materskú školu, otec má majetkové, osobné a zárobkové pomery rovnaké ako boli zistené v konaní tunajšieho okresného súdu sp. zn. 9P/144/2012. Plnenie vyživovacej povinnosti voči maloletému dieťaťu je prioritným a má prednosť pred sporením financií dieťaťu aj pred zasielaním výživného otcovi otca dieťaťa (starému otcovi P.), ale najmä jeho širšiemu príbuzenstvu. V prípade nemožnosti plnenia vyživovacej povinnosti v doterajšej výške by mal otec zvážiť pokračovanie v nevhodnom investovaní financií do kúpy troch nehnuteľností a ich nevýhodného prenájmu, keďže otec podľa vlastného tvrdenia z hospodárenia s týmito nehnuteľnosťami nemá príjem, ale stratu. Obidvaja rodičia majú vyživovaciu povinnosť len voči maloletému P., matka má príjem zo zamestnania, neinvestovala nevhodne finančné prostriedky, nemá žiadne finančné záväzky, ale ani nevlastní žiaden majetok väčšej hodnoty. U dieťaťa sú bežné výdavky na výživu (ošatenie, obutie, strava, bývanie, hygienické potreby, návšteva MŠ) zvýšené tým, že dieťa sa vo voľnom čase venuje hokeju, o čom otec dieťaťa vie a s čím súhlasil. Svoje tvrdenie o tom, že výživné nie je používané na úhradu nákladov na výživu syna nebolo preukázané.

O náhrade trov konania bolo rozhodnuté podľa § 146 ods. 1 písm. a/ Občianskeho súdneho poriadku, o náhrade trov konania štátu podľa § 148 Občianskeho súdneho poriadku. Štátu vznikli trovy spojené s tým, že otec dieťaťa konal v jazyku, ktorému rozumie, takže tieto trovy znáša štát.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom podpísaného súdu na Krajský súd v Žiline v troch písomných vyhotoveniach.

Podľa § 205 ods. 1 OSP v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sleduje, dátum, podpis) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 OSP odvolanie proti rozsudku, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov, ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.